

Beurs toont koelvest voor koeien om energie uit lichaamswarmte op te slaan

Landbouwbeurs toont heden en toekomst

Bezoekers aan de Agrotechniek Holland-beurs zien niet alleen wat er vandaag te koop is, maar ook wat in de toekomst op een boerenbedrijf kan staan. Het zijn innovaties die net even een stapje verder gaan dan windenergie en zonnepanelen.

tekst **Jorieke van Cappellen**

De Agrotechniek Holland-beurs (ATH) in Biddinghuizen heeft zich na twee succesvolle edities definitief op de beursagenda gevestigd. 's Lands grootste landbouwbeurs, gericht op akkerbouwers, loonwerkers en melkveehouders, biedt bezoekers vier dagen lang het allernieuwste op het gebied van landbouwtechniek.

Koelvest voor koeien op Energiepaviljoen

In het Energiepaviljoen op de Agrotechniek Holland-beurs presenteren Wageningen UR Livestock Research en de Dairy Campus in Leeuwarden verschillende manieren van toekomstige energieopwekking op en rond het boerenbedrijf. 'In het energiepaviljoen willen we door middel van animaties een idee geven van de mogelijkheden van energieopwekking, -opslag en -toepassing van een melkveebedrijf over tien jaar', vertelt onderzoeker Maarten Vrolijk van Wageningen UR.

Een van de opvallendste innovaties is de Body Koe-ler, een soort koelvest dat koeien helpt om bij hoge buitentemperaturen toch hun ideale lichaamstemperatuur te behouden. De extra warmte wordt via de Body Koe-ler periodiek afgegeven, bijvoorbeeld tijdens het vreten aan het voerhek. Vrolijk wijst daarnaast op andere soorten energie. 'Tijdens het vreten duwen koeien veel tegen het voerhek. Is het mogelijk om deze bewegingsenergie op te vangen en wat kun je

er vervolgens mee?' Het gaat om weinig energie per keer, maar vermenigvuldigd dit met het aantal dieren en aantal vreetminuten per dag en het wordt interessant, aldus Vrolijk. 'Nieuwe vormen van energieopslag zijn ook interessant, om opwekken en toepassen meer los te kunnen koppelen.'

Zijn dergelijke ontwikkelingen niet wat te futuristisch voor de doorgaans nuchtere melkveehouder? Vrolijk: 'Twee jaar geleden presenteerden we op deze beurs de Stal van de Toekomst, met zelfrijdende mestrobots en melkrobots. Er waren zeker mensen die riepen: "Hoe kom je daar nu weer bij?" Maar de meeste bezoekers vragen wat je nu precies bedoelt en hoe het werkt. Er is wel degelijk interesse om verder te kijken dan wat vandaag en morgen kan. Bovendien kan er in tien jaar tijd ontzettend veel veranderen. Kijk maar naar de ontwikkeling en toepassing van smartphones en tablets. In een paar jaar tijd is een tv in een huis houden bijna overbodig geworden.'

Diepstrooisel en koematras ineen

Aan de voorzijde een koematras, aan de achterzijde een diepstrooiselbox. Dat is het Combi-boxdek van Beerepoot Stalinrichtingen. De innovatie is te zien op de ATH en genomineerd voor de Bronzen Sikkel, de beursprijs voor meest innovatief product. 'Het Combi-boxdek is voor die groep bedrijven die nog niet kiezen voor gescheiden mest in de boxen. Voor deze groep is diepstrooisel vaak een dure oplossing omdat er een duurdere strooiselsoort in moet', aldus Jelle Nauta, mede-eigenaar van Beerepoot Stalinrichtingen.

Het ligbed kan, afhankelijk van strooisel en stalsituatie, tot 50 procent strooisel besparen. Daarnaast bespaart het volgens Nauta arbeid. Het Combi-boxdek is voor plaatsing in nieuwe stallen, maar ook in bestaande stallen is het Combi-boxdek-principe goed te monteren.

Ook voor de derde editie, die plaatsvindt van 10 t/m 13 september, heerst het optimisme bij beursmanager Willem Bierema. 'Vier jaar geleden was alles nieuw, voor de bezoeker en voor de organisatie. Maar na twee edities en veel ervaring rijker zie je dat het concept van de beurs zich richting de eindvorm manoeuvreert', aldus Bierema.

De beursmanager doelt hierbij op de opzet en zo optimaal mogelijke inrichting van het terrein. 'Om de verschillende doelgroepen zo goed mogelijk te bedienen, is dit jaar gekozen voor een opzet met niet twee, maar drie velden, namelijk veehouderij, akkerbouw en een mixzone, waarbij technieken en innovaties

Agrotechniek Holland-beurs 2014

Datum en locatie: woensdag 10 tot en met zaterdag 13 september 2014 op het evenemententerrein Walibi World in Biddinghuizen. Beursterrein dagelijks geopend van 10.00 uur tot 17.00 uur. Ticketprijzen aan de kassa 19,50 euro, online 17,50 euro. Kinderen t/m 12 jaar gratis. Studenten gratis mits aangemeld via school. www.agrotechniekholland.nl

App bestuurt robot

Lely Control, ontwikkeld door fabrikant Lely, is een gratis app voor smartphones waarbij de mestrobot (Lely Discovery) of aanschuifrobot (Lely Juno) op een afstand van maximaal 15 meter met de smartphone te besturen is. 'Voor de aanschuifrobot en mestrobot is een vaste route geprogrammeerd, maar soms moet het apparaat snel verplaatst worden, bijvoorbeeld als er een trekker door de voergang moet', vertelt commercieel productspecialist bij Lely Wybren Jongbloed. 'Met de app kan dit op afstand, zonder dat je de roosters op hoeft of van de trekker moet springen. Ook hoeft je nu niet meer achter de robots aan te lopen tijdens het programmeren van de routes.' De app leverde Lely een nominatie voor de innovatieprijs de Bronzen Sikkels op. 'In de toekomst verwachten we steeds meer handige toepassingen met apps. Het levert de boer vooral arbeidsgemak op.'

voor beide werelden elkaar overlappen.' Centraal op het terrein is de megahal, waarin aanbieders van stal- en melktechniek te vinden zijn.

Extra demonstratieterrein

Op de beurs zal te zien zijn dat ook in de landbouw sensoren en gps-techniek niet meer weg te denken zijn. In het Energiepaviljoen krijgt de bezoeker een blik op de allernieuwste technologie. Bierema: 'We tonen trekkers met de nieuwste gps-technologie en een robottrekker zonder cabine die volledig automatisch op een afgebakend perceel kan werken.' Hoewel dit vooral interessant is voor de grote akkerbouwbedrijven en loonwerkers, geeft Bierema aan dat een dergelijke technologie vaak zijn oorsprong heeft in de veehouderij. 'Denk aan het automatisch melken en voeren dat al gemeengoed is in de melkveehouderij.'

De beursorganisatie kreeg kortgeleden de beschikking over 43 hectare extra beursterrein. Daarvan wordt dit jaar de helft gebruikt, waardoor het aantal live-demonstraties van machines groter dan ooit zal zijn.

Voor melkveehouders wordt grasteelt en voederbouw steeds belangrijker. Bierema: 'Alle grote fabrikanten van weidebouw machines zijn aanwezig op de beurs. Voor 2014 kwam het iets te vroeg, maar voor 2016 is de wens om een hooien weidebouwterrein in te richten. Hiervoor maken we tijdig een teeltplan voor het demonstratieterrein', aldus Bierema.

Krimpende sector

Het trekkerparcours is inmiddels een 'evergreen' op de Agrotechniek Holland beurs. Na vooraf opgeven kunnen bezoekers zelf een trekkerparcours afleggen op de nieuwste trekkers. Willem Bierema: 'Bij het trekkerparcours is dit jaar een speciaal verkeerspaviljoen aangelegd met informatie over het nieuwe T-rijbewijs. Bezoekers kunnen daar vast enkele bijzondere verrichtingen uitvoeren die ook in het T-examen zitten.' Net als bij vorige edities verwacht Bierema dat het trekker rijden heel wat bezoekers zal trekken.

Waar bij de vorige editie nog 52.000 bezoekers kwamen, moet de organisatie wel reëel zijn, vindt Bierema. 'Het aantal boeren groeit niet. Integendeel. We organiseren een beurs voor een sector die jaarlijks drie tot vijf procent krimpt. We zijn tevreden als we deze editie van de Agrotechniek Holland-beurs een bezoekersaantal van tegen de 50.000 bezoekers halen.' |

Op 1 januari 2015 treedt **Ate Lindeboom** (63) terug als directeur Operations & Development bij CRV. Lindeboom, die met pensioen gaat, wordt opgevolgd door Alfred de Vries (53).

Lindeboom werkte 41 jaar lang in de veeverbetering en was de grondlegger van het Delta-nucleusfokprogramma. In 2001 trad hij toe tot de directie van CRV, waar hij betrokken was bij belangrijke acquisities en zich inspande voor de toepassing van genomische selectie en voor uitbreiding van het aanbod aan managementproducten en -diensten. Zijn opvolger **Alfred de Vries** geeft als manager Genetische Producten sinds 2007 leiding aan de fokkerij-, R&D- en productieafdeling.

Ate Lindeboom Andries Osinga

gen. De Vries werkte voor zijn overstap naar CRV onder meer bij Topigs en heeft veel kennis van genetica en datamanagement.

Op 94-jarige leeftijd is **Andries Osinga** overleden. Als jonge boer op 'Lutke Pingjum' voerde hij al een progressief bedrijfsbeleid, op wat oudere leeftijd ontpopte hij zich in Friesland als een begenadigd bestuurder met een vaak verrassend progressief zicht op de toekomst. Bij de Friese ki met nog 17 verenigingen trad hij een wereld binnen die niet meer tot rust kwam tot hij als voorzitter de provinciale bond als eenheid kon presenteren en deze kon laten samensmelten in het nieuwe FRS. Als eerste voorzitter daarvan gunde Osinga de achterban nauwelijks rust, want zelfs fervente tegenstanders wist hij ervan te overtuigen dat het Friese fokbeleid geen isolatie meer kon verdragen. Hij was een van de belangrijke trekkers van het nieuwe NRS in 1984. Intussen had hij ook als voorzitter van ETH de principiële drempels voor embryo-transplantatie weten te verlagen.